

GEÇ KALMAK

Bazen gecenin bir saatinde uyanıp yatakta doğruluyorum. İçimde garip bir his oluyor. Sanki çok önemli bir şey olmuş da kaçırmışım gibi... Belli bir saatte uyanmam gerekiyormuş da uyanamamışım gibi... Çocukluğumda gece yarısı yolculuğa çıkan, gitmeden önce beni uyandıracağına söz verip sonra da kıyamadığı için uykudayken öpüp giden babamı hatırlatıyor bu bana. Ya da Muhammed Ali maçlarını seyretmek için sabaha karşı ayağa dikilenlerin sesleriyle uyanıp yataktan fırlayışımı ve bütün eğlenceyi kaçırdığımı fark ettiğimde ağlayarak yastığa kapanışımı...

Gecenin bir yerinde uyanıyorum ve anlıyorum ki hayatım boyunca hep geç kalmaktan korkmuşum.

Bütün hayatımı bu endişe üzerinden yaşıyorum. Nereye gidecek olursam olayım evden saatler öncesinden çıkmam, yollardan koşarak geçmem, her türlü buluşma yerine erken varmam hep bundan. Artık istesem bile hiçbir yere geç kalamıyorum.

Bazen utanıyorum bundan. Aklıma kokteyllere, partilere, çok kişinin katılacağı toplantılara makul bir şekilde geç gidilmesini öngören o saçma kural geliyor. Bunun bana ilk kez anlatıldığı günü kızarak hatırlıyorum. Yine geç kalacağım korkusuyla, kendimi yarım saat öncesinden bir parti evinin kapısında bulduğumda, patavatsız biri güzelce bir ayar vermişti.

O partinin (daha nice partilerin) kasvetli anısı üzerime yapışmış duruyor. Bunu düşününce, Dostoyevski'nin *Yeraltından Notlar*'ından bir sahne geliyor aklıma. Yeraltı Adamı'nın arkadaşlarıyla buluşmaya geç gidebilmek için çılgınca uğraştığı ama yine herkesten önce gidip diğerlerini beklemek zorunda kaldığı sahne bu.

Acıklı bir sahne aslında. Yeraltı Adamı seneler sonra uzun süredir görmediği okul arkadaşlarıyla buluşacaktır. Onların yanında kendini kenarda köşede kalmış, başkalarının ilgisine mazhar olamamış, anlaşılmamış biri gibi hissetmektedir. Beğenilme arzusu ile kibir birbirine karışmış, onu bu buluşmayı en ince ayrıntısına kadar planlamaya itmiştir. Hesaplarına göre salona herkesten sonra girecek, aldırıışsız tavırlarıyla diğerlerinin beğenisini kazanacak ve onlara kim olduğunu sonunda gösterecektir.

Oysa olaylar hiç de böyle gelişmez. Gerçi Yeraltı Adamı bu buluşmayı büyük bir heyecanla beklemesine rağmen, kendini tutar ve salona planladığı gibi biraz geç gitmeyi başarır. Ancak bilmediği bir şey vardır. Planlar değişmiş, arkadaşları bir saat sonra buluşmaya karar vermiştir. Kimse tenezzül edip de onu aramayı düşünmediği için bizimki yine erkenden gitmiş, bir koltukta bekliyor bulur kendini. Bunun üzerine bütün dengesi bozulur ve geceyi feci bir şekilde tamamlar. Ne kadar ince ince hesaplamış olsa da arkadaşlarına hak ettikleri dersi verememiş, onlar üzerinde istediği etkiyi yaratamamıştır.

Yeraltı Adamı'nın çabası boşunadır aslında. O asla geç gidenlerden biri olamayacaktır. Bunun için önce aldırırmaktan vazgeçmesi gerekir. Aldırırmıyormuş gibi yapmakla olmaz, gerçekten aldırırmamak gerekir. Geç kalmaktan korkmamak ancak böyle mümkün olabilir.

Dünya ikiye ayrılır: geç kalanlar ve erken davrananlar.

Geç kalmaktan korkmayanlar dünyanın hâkimidir. Onlar ilişkilerin ağır tarafı, davulların tokmağı, halayların başıdır. Sahneye en son çıkarlar. Başköşeye oturup erken gelenleri şöyle bir süzer, sonra da salına salına yürüyüp giderler. Endişeleri yoktur. Etraflarını saran tatlı bir zamansızlıkla yaşarlar.

Biz erken davrananlar ise dehşetle izleriz onları. Yaptıkları akıl alır gibi değildir. Biz ki geceleri uykumuzdan uyanıp acaba şimdi neye geç kaldık, diye düşünürüz. Not defterleri alıp yapacaklarımızı

yazarız bir bir. Sabahları zamanında kalkabilmek için saat kurarız. Sonra ona güvenemeyip ikincisini de kurarız. Telefona hatırlatma mesajı kaydeder, arada bir kontrol ederiz. Bizi tanımak hiç zor değildir. Geç kalma korkusuyla adımlarımızı sıklaştırır, gerekme bile koşar adım yürürüz her zaman.

Ne var ki hayat yine de uçar elimizden. Trenler kaçar, uçaklar kalkar, otobüsler geçip gider. Çocuklar büyür, mevsimler değişir, sevdiklerimiz ölür. Onların ardından bakakalırız. Hani birlikte sahile inip taş toplayacaktık? Lunaparka gidecektik bir gün? Hani hasta arkadaşımızı son bir kez ziyaret edecektik? Olmadı. Yetişemedik.

Oysa biz böyle olsun istemezdik.

MELTEM GÜRLE, Düzenlenmiştir.